Ярмоленко А.С.
студент
Єрьоміна М.О.
к.е.н., доцент
Український державний університет залізничного транспорту

ПИТАННЯ ПІЛЬГОВОГО КРЕДИТУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сільське господарство – це сфера, де кредитні ресурси відіграють вирішальну роль: сезонний розрив між вкладенням і надходженням коштів, безперервність процесів відтворення, значна потреба в обігових засобах перетворюють кредит в одне з головних джерел поповнення фінансових ресурсів. Проте проблеми кредитного забезпечення сільськогосподарських підприємств, які й досі залишаються нерозв'язаними, зумовили необхідність пошуку шляхів їх вирішення.

Державна підтримка сільського господарства здійснювалась і продовжує здійснюватись у багатьох країнах за допомогою спеціальних кредитних програм, причому цей інструмент особливо поширений в країнах, що розвиваються, хоча його використовують і у високорозвинутих країнах. Основні аспекти таких проблем полягають у застосуванні знижених (пільгових) відсоткових ставок, впровадженні відстрочення сплати відсотків і тіла кредиту, створенні гарантійних установ, урядових агенцій, аграрних банків, а також банків розвитку і підтримки тощо [1].

Але в Україні має місце стримання розвитку агросектора, в наслідок відсутності дешевого фінансування.

Участь держави та її гарантування кредитування інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств, знизить рівень ризикованості кредитних операцій, що уможливлює зменшення рівня процентних ставок для таких операцій. В свою чергу, такі процеси сприятимуть розширенню можливостей підприємств щодо доступу та надходження кредитних ресурсів. Проте, такі операції повинні бути максимально прозорі та фінансово обґрунтовані, з метою запобігання втрати державних фінансових ресурсів.

В Україні одним із напрямів державного фінансування сільськогосподарських підприємств є відшкодування витрат, які пов'язані із сплатою відсотків за користування кредитами банків. Саме з цією метою, тобто для поліпшення стану кредитування сільського господарства, у 2000 році було запроваджено механізм пільгового кредитування сільськогосподарських підприємств, який передбачає часткове покриття відсотків за користування кредитами комерційних банків за рахунок бюджетних коштів [2].

Для споживача здешевлення кредитів здійснюється в режимі кредитної субсидії та полягає у субсидуванні частини плати (процентів) за використання кредитів, наданих банками в національній та іноземній валюті. Компенсація лізингових платежів полягає у частковому відшкодуванні сплачених суб'єктами господарювання агропромислового комплексу лізингових платежів за придбані техніку та/або обладнання для агропромислового комплексу на умовах фінансового лізингу.

В Україні запровадження механізму пільгового кредитування в сільському господарстві позитивно вплинуло на кредитні відносини між комерційними банками та сільськогосподарськими підприємствами.

Але необхідно зазначити, що пільгові кредити одержує дуже мала кількість сільськогосподарських підприємств. Це пояснюється тим, що умови пільгового кредитування є надто суворими. Зокрема, основною умовою для одержання пільгового кредиту є прибуткова діяльність сільськогосподарських підприємств. Збитковим підприємствам пільгові кредити не надаються, навіть за наявності застави.

Компенсація не надається позичальникам, стосовно яких порушено справу про банкрутство, яких визнано банкрутами, що перебувають на стадії ліквідації або мають

прострочену більше ніж шість місяців заборгованість перед державним бюджетом, Пенсійним фондом України та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування, що підтверджується відповідними органами державної фіскальної служби [3].

Банківське кредитування інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств набуває поширення, але механізм кредитування сільськогосподарських підприємств в контексті фінансового забезпечення інноваційної діяльності потребує перегляду та трансформації.

Отже, з всього вищесказаного можна зробити висновок, що розвиток кредитування сільськогосподарських підприємств стримують чимало чинників. Тому пріоритетним напрямком розвитку пільгового кредитування сільськогосподарських підприємств є розробка концептуальних підходів щодо формування механізму банківського кредитування інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств із обов'язковим врахуванням їх галузевої специфіки.

Для підвищення рівня фінансової дієвості кредитування інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств, важливо мати згуртовану та скоординовану участь сільськогосподарських підприємств, комерційних банків та державних інституцій з урахуванням їх фінансових інтересів. Таким чином, збалансованість фінансових потреб, а також узгодженість дій всіх суб'єктів процесу кредитування, сприятимуть покращенню фінансового забезпечення інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств, підвищенню рівня їх іноваційності. Зазначені напрями модернізації механізму банківського кредитування інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств позитивно вплинуть на формування інноваційного потенціалу і конкурентоспроможності аграрної галузі в Україні.

1. Черевко Г.В., Ващик М.С. Система кредитування фермерства у США. *Фінанси України*. 2008. № 7. С. 102.
2. Габа І.В. Кредитна підтримка сільськогосподарського виробництва. *Економіка АПК*. 2007. № 7. С. 69.
3. Постанова КМУ від 29 квітня 2015 р. № 300 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів».

Якимець М.М.
студентка
Дзюрах Ю.М.
асистент
Національний університет «Львівська політехніка»

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ЯК ДЖЕРЕЛО ДЛЯ ВИКОНАННЯ БАНКАМИ ЇХ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

В сучасних ринкових умовах велике значення відіграє розвиток діяльності комерційних банків, зокрема, формування та використання їх ресурсів. Усім нам відомо, що для виконання банком своїх функцій та досягнення поставлених цілей, він повинен мати у своєму розпорядженні певну суму грошових коштів, тобто ресурсів.

Ресурси окремо взятого комерційного банку – це кошти, якими розпоряджається банк і використовує їх для забезпечення своєї діяльності на комерційних засадах та згідно з вимогами регулятивних органів. Виділяють дві основні точки зору з приводу визначення поняття «ресурси банку». Одна з них спирається на джерело їх формування, інша – на напрям призначення. Райзберг Б. А., Лозовский Л. Ш. є прихильниками першого напрямку трактування: банківські ресурси – це складова фінансових ресурсів, яка складається з власних та залучених засобів [1].

У «Словнику з економіки та фінансів» наводиться другий варіант визначення, а саме: ресурси банку представляють собою сукупність засобів, що знаходяться у розпорядженні банку та використовуються для кредитних та інших активних операцій [2]. На думку